

Etički kodeks

Hrvatskog centra za logoterapiju i egzistencijalnu analizu – HCLEA

I. UVOD

Cilj je Etičkog kodeksa Hrvatskog centra za logoterapiju i egzistencijalnu analizu (u daljnjem tekstu: HCLEA), naglasiti, poticati i očuvati temeljna načela o vrijednosti života, čovjeka i društva općenito u svjetlu logoterapije Viktora Frankla.

Ovim Etičkim kodeksom postavljaju se standardi profesionalnog ponašanja psihoterapeuta, temeljeni na vrijednostima logoterapijskog pristupa, koji se odnose na sve članove HCLEA: psihoterapeute, odnosno savjetodavne terapeute i edukante. U tu svrhu, HCLEA će osigurati uvjete kako bi svi članovi mogli biti upoznati s Etičkim kodeksom.

Nepoznavanje ili nerazumijevanje etičkih standarda ne opravdava neetično ponašanje članova HCLEA.

Etički kodeks HCLEA usklađen je s etičkim kodeksom Hrvatske komore psihoterapeuta, sukladan Zakonu o djelatnosti psihoterapije (NN 64/18) te s Etičkim kodeksom Viktor Frankl instituta u Beču, i u cijelosti je obvezan za sve članove HCLEA – psihoterapeute, odnosno savjetodavne terapeute logoterapijskog pristupa i edukante u procesu logoterapijske izobrazbe. U nastavku teksta koristi se jedinstveni naziv 'logoterapeut' za sve kategorije članstva.

Etički kodeks sastoji se od Uvoda, Preambule, Općih etičkih smjernica, Temeljnih načela djelovanja logoterapeuta i Završnih odredbi.

II. PREAMBULA

HCLEA djeluje na području Republike Hrvatske i šire, u suradnji s Udrugom LOGOS.

Osobna odgovornost i zadaća svakog logoterapeuta jest ostvarenje najviših etičkih standarda prema mjerilima vlastite savjesti.

III. OPĆE ETIČKE SMJERNICE

Članak 1.

Cilj etičkih smjernica ovoga Kodeksa je zaštita i osiguranje klijenata i logoterapeuta od neetičkih postupaka i usvajanje ispravnih etičkih obrazaca ponašanja sukladnih međudjelovanju s radom HCLEA i šire.

Članak 2.

Načelo moralnosti i savjesti: Logoterapeut prihvaća čovjeka kao cjelovito, jedinstveno i neponovljivo biće, sačinjeno od tjelesne, psihičke i duhovne dimenzije. Također, logoterapeut uvijek gleda na čovjeka kao slobodno i odgovorno biće, unatoč različitim sudbinskim čimbenicima. Stoga, logoterapeut treba poštivati dostojanstvo i vrijednost pojedinca te se zalagati za očuvanje života od začeca do prirodnog kraja.

Savjest nije samo moralni kriterij koji razlikuje dobro od zla, već i aktivni čimbenik u prepoznavanju i ostvarivanju smisla čovjekovog života, te kao neosporni autoritet zahtijeva odgovornost i trajni rast kroz odnos sa svijetom i ljudima.

Međuljudski odnosi trebaju se temeljiti na uzajamnom poštivanju slobode ljudske osobe. Ovdje se ne misli na slobodu od okolnosti (sudbinskog), bilo bioloških, psiholoških ili socioloških, nego na slobodu da se u svakoj situaciji zauzme vlastiti stav prema datim okolnostima.

Članak 3.

Načelo zakonitosti: Zakonske standarde propisuje Zakon o djelatnosti psihoterapije i odgovarajući akti Komore, prema kojima je dužan postupati svaki član HCLEA. U svom djelovanju članovi HCLEA vode se i načelima Statuta Udruge Logos.

Članak 4.

Načelo odgovornosti: Logoterapeut se odnosi etički odgovorno prema sebi, prema psihoterapijskoj struci i prema klijentima koje susreće u psihoterapijskoj praksi. U svom profesionalnom radu, logoterapeut će poštivati temeljna ljudska prava, dostojanstvo i vrijednost svake ljudske osobe, kao i pravo pojedinca na očuvanje privatnosti i povjerljivosti tajne. Primarni je zadatak logoterapeuta da u svojim profesionalnim odnosima poštuje prava osoba na privatnost i intimnost te je, stoga, dužan poduzeti sve potrebne mjere kako bi zaštitio te aspekte odnosa.

U pisanim ili usmenim izvješćima, supervizijama i slično, priopćavaju se samo nužni podaci zbog kojih je profesionalni odnos uspostavljen.

Povjerljive podatke o klijentima logoterapeut može davati samo uz pristanak uključenih osoba. Posebnu pažnju čuvanja povjerljivih podataka potrebno je

naglasiti polaznicima edukacije iz logoterapije, a to se odnosi na sve edukante, asistente, osobne terapeute, supervizore i predavače.

Članak 5.

Načelo stručnosti: Logoterapeut je posvećen proširivanju znanja o ljudskom ponašanju, razumijevanju samoga sebe i drugih, te primjeni tog znanja za dobrobit čovječanstva. U tom kontekstu, logoterapeut će težiti ostvariti i očuvati visoku razinu kompetentnosti kroz cjeloživotno učenje i usavršavanje. Svjestan granica vlastitog znanja i stručnosti, pružat će usluge samo unutar područja za koje je kvalificiran obrazovanjem ili iskustvom.

Logoterapeut treba promicati svijest o čovjekovoj orijentaciji prema smislu, o povjerenju u život unatoč patnji, o prisutnim potencijalima egzistencijske ispunjenosti te o ljubavi kao mogućnosti doživljavanja jedinstvenosti drugog ljudskog bića.

Članak 6.

Dobrobit klijenta: Logoterapeut treba poštivati svoje kolege i stručnjake iz srodnih područja kao suradnike na zajedničkom projektu, uvijek s ciljem dobrobiti klijenta. Prema svojim najboljim mogućnostima, nastoji im prenijeti potpune informacije, osim ako to nije u suprotnosti s dobrobiti klijenta, te im iskazati uzajamno poštovanje.

Članak 7.

Logoterapeut treba biti svjestan profesionalne i znanstvene odgovornosti prema klijentima s kojima dolazi u profesionalni odnos, prema zajednici i društvu u kojem živi i radi. Etički standardi i ponašanje moraju biti takvi da potiču izgradnju pozitivnog stava javnosti prema logoterapiji. U ovom kontekstu, svaki logoterapeut je dužan i pozvan poticati profesionalnu i znanstvenu etiku svojih kolega i suradnika.

IV. TEMELJNA NAČELA DJELOVANJA LOGOTERAPEUTA

Odnos prema klijentu

Članak 8.

Na početku profesionalnog odnosa, logoterapeut detaljno objašnjava i dogovara s klijentom tijek psihoterapije, naplaćivanje usluga te povjerljivost podataka.

Ako je logoterapeut još uvijek u procesu edukacije, važno je klijenta upoznati s tom činjenicom. U takvim slučajevima, logoterapeut treba informirati klijenta o vlastitoj obvezi supervizije te obavijestiti klijenta o instituciji u kojoj se obavlja supervizija njega kao logoterapeuta.

Članak 9.

Pri odlučivanju o pružanju usluga osobama koje su već u tretmanu negdje drugdje, logoterapeut pažljivo razmatra sadržaj tretmana i potencijalnu dobrobit klijenta. Ove aspekte raspravlja sa samim klijentom ili drugom osobom koja ga zastupa. U slučaju potrebe, logoterapeut se konzultira sa stručnjacima koji su također uključeni u terapijski proces.

Članak 10.

U slučajevima kada se psihoterapija mora prekinuti zbog nedostupnosti logoterapeuta, logoterapeut treba nastojati planirati i organizirati daljnju brigu za klijenta.

Naknada za pružanje usluga

Članak 11.

Logoterapeut može naplaćivati svoje usluge na način i u skladu s odgovarajućim propisima koji reguliraju ovu djelatnost.

O iznosu naknade, logoterapeut obavještava klijenta na početku njihovog zajedničkog profesionalnog odnosa.

Logoterapeut, u profesionalnom statusu psihoterapeuta ili savjetodavnog terapeuta, pruža logoterapijske usluge sukladno važećim zakonima Republike Hrvatske.

Logoterapeut, uz prethodno navedenu mogućnost rada s klijentima u superviziji, može i volonterski pružati usluge logoterapijskog savjetodavnog rada, ali se pritom, također, treba pridržavati svih relevantnih zakonskih aspekata (posebice što se tiče naplaćivanja usluga).

Suradnja s drugim srodnim udrugama i tijelima

Članak 12.

Prijam HCLEA u Viktor Frankl institut u Beču te u Komoru psihoterapeuta Republike Hrvatske obvezuje logoterapeuta na poštivanje etičkih načela obje spomenute organizacije.

Članak 13.

Logoterapeuti surađuju s nacionalnim i europskim stručnim organizacijama i udruženjima, kao i s Europskim savezom za psihoterapiju (European Association for Psychotherapy – u nastavku EAP), tako da bez odgađanja i potpuno odgovaraju na upite i zahtjeve bilo kojeg utemeljenog etičkog ili profesionalnog tijela takvih udruženja ili organizacija.

Članovi Udruge LOGOS na isti način surađuju sa Savezom psihoterapijskih udruga Hrvatske (SPUH) i Europskim savezom za psihoterapiju (EAP).

Etičko povjerenstvo

Članak 14.

HCLEA je osnovala Etičko povjerenstvo čija je zadaća utvrđivanje povreda načela sadržanih u ovom Kodeksu.

Članak 15.

Za sva etička pitanja i dileme u svom psihoterapeutskom radu, logoterapeut se treba obratiti Etičkom povjerenstvu HCLEA za stručno mišljenje.

Komunikacija s Etičkim povjerenstvom obavlja se isključivo pisanim putem.

Etičko povjerenstvo osigurava temeljit i pravičan postupak ispitivanja uz različite razine transparentnosti i provjere, te odlučuje sukladno vrijednosnom načelu pravednosti.

Prijem novih članova u Udrugu

Članak 16.

Pri prijemu novih članova u HCLEA, budući član mora, osim zahtjeva za članstvo, dostaviti i pisanu izjavu o prihvatanju načela Etičkog kodeksa HCLEA.

Pristupnice, na kojima je ujedno i potpis o prihvatanju Etičkog kodeksa, pohranjuju se u tajništvu HCLEA.

Sudjelovanje u obrazovanju

Članak 17.

Logoterapeut koji sudjeluje u obrazovanju i profesionalnom razvoju drugih logoterapeuta, bilo kao predavač, bilo kao asistent (pod čime se podrazumijevaju sve osobe koje sudjeluju u edukaciji osim edukatora/predavača, uključujući supervizore, osobne terapeute i mentore), mora težiti stručnom i temeljitom planiranju obrazovnog programa, uključujući pripreme za teorijsko i praktično izvođenje logoterapijskih sadržaja.

Članak 18.

Ako je uključen kao asistent ili predavač u obrazovni proces, trening, radionice ili superviziju, logoterapeut mora pružati točne informacije temeljene na znanstvenim spoznajama, te prikazivati činjenice i obrazlagati pojave s najvišim stupnjem objektivnosti.

Pritom, logoterapeut mora biti svjestan odgovornosti koju ima prema polaznicima te izbjegavati ponašanja kojima bi mogao zlorabiti svoj položaj.

Oglašavanje i nastupi u javnosti

Članak 19.

Logoterapeut je odgovoran za samostalno oglašavanje, izdavanje tiskanih materijala, brošura, plakata i ostalih javnih glasila, kao i za obrazovne programe koje provodi i u kojima sudjeluje (seminari, predavanja, radionice). Ako je aktivni član HCLEA, o takvim aktivnostima obavještava HCLEA pisanim putem, navodeći ciljnu skupinu kojoj je program namijenjen, ciljeve obrazovnog programa te ostale relevantne informacije.

Na isti način, logoterapeut obavlja svoju profesionalnu ulogu i javnim nastupima.

Javnim nastupima smatraju se svi oblici plaćenog i neplaćenog oglašavanja usluga, izdavanje pisanih, audio ili video materijala, publiciranje u stručnim i drugim časopisima, intervjui i komentari predani za objavu javnim glasilima, davanje stručnih mišljenja, predavanja i recenzije.

Članak 20.

Logoterapeut preuzima potpunu osobnu odgovornost za vlastite javne nastupe, koji moraju biti pripremljeni i provedeni u skladu s ovim Kodeksom.

U javnim nastupima, logoterapeut ne smije pružati netočne informacije koje bi mogle dovesti u zabludu primatelja informacija. Posebna pažnja se posvećuje pružanju točnih podataka o vlastitom obrazovanju, iskustvu, kompetencijama, akademskom stupnju, profesionalnom statusu, zaposlenju te o naknadama za pružene usluge.

Rješavanje etičkih pitanja

Članak 21.

Ako logoterapeut nije siguran je li određena situacija ili planirana akcija u skladu s ovim Kodeksom, dužan je konzultirati se s Etičkim povjerenstvom ili njezinim vodstvom.

Članak 22.

Logoterapeut koji uočava da njegov kolega krši etičke principe profesionalnog ponašanja, dužan ga je na to upozoriti i, na neformalan način, pokušati pomoći u razrješanju problema.

Ako se očito kršenje Kodeksa nikako ne može razriješiti na kolegijalan i neformalan način, logoterapeut je dužan o tome obavijestiti Etičko povjerenstvo koje će poduzeti potrebne mjere.

Članak 23.

Logoterapeut se ne smije baviti prijavama koje imaju za cilj nekoga povrijediti ili poniziti, već treba zaštititi integritet struke te dobrobit klijenata i osoba s kojima se dolazi u doticaj.

Članak 24.

Logoterapeut je dužan odbiti svaku aktivnost koja je u suprotnosti s ovim Kodeksom, kao i Etičkim kodeksom Komore psihoterapeuta, a HCLEA mu je dužna pružiti podršku svojim ugledom i pravnim sredstvima, ako se za to pokaže potreba.

Suradnja

Članak 25.

Častan će se logoterapeut odnositi prema drugim logoterapeutima onako kako bi želio da se drugi odnose prema njemu.

Svojim učiteljima će iskazivati poštovanje i zahvalnost za znanje, vještine i odgoj koje je od njih primio.

Ako drugi logoterapeut zatraži od njega stručni savjet i pomoć, pružit će mu ga nesebično i prema svom najboljem znanju.

V. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 26.

Članovi HCLEA će svaki slučaj kršenja ili pokušaj kršenja sadržaja Etičkog kodeksa nastojati riješiti pismenim obraćanjem Etičkom povjerenstvu HCLEA.

Ukoliko ne uspiju pronaći rješenje, članovi HCLEA će se obratiti Komori psihoterapeuta ili nadležnim institucijama u RH.

Članak 27.

Etičko će se povjerenstvo, u slučaju teških i lakših povreda dužnosti psihoterapeuta, odnosno savjetodavnog terapeuta, pravodobno sastati, iste razmotriti i utvrditi te donijeti odluku sukladno Ustavu i zakonima Republike Hrvatske, drugim relevantnim zakonskim propisima, i Pravilniku za postupanje po pritužbama HCLEA.

Članak 28.

Ovaj Kodeks stupa na snagu osmog dana nakon objave na službenim internetskim stranicama HCLEA.

Voditelji HCLEA će predstaviti Kodeks svakoj edukacijskoj generaciji do kraja I. semestra putem kraćeg predavanja.

U Zagrebu, 20. srpnja 2024. godine.